

Haydarov Jasur Bahodirovich

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Koreys filologiyasi kafedrasi o'qituvchisi

Toshkent, O'zbekiston

Annotatsiya. *Ushbu maqolada koreys urush adabiyotida xotira va fojea masalasining badiiy talqini tahlil qilinadi. Tadqiqotda Koreys urushi natijasida yuzaga kelgan milliy bo'linish, oilalarning ajralishi, inson ruhiyatidagi jarohat, yetimlik, qashshoqlik, vatan sog'inchi va tarixiy xotira motivlari koreys adabiyotining muhim mavzulari sifatida ko'rib chiqiladi. Maqolada Hwang Sun-won, Pak Wan-seo, Choe In-hun kabi adiblar ijodi misolida urush faqat jang maydoni yoki siyosiy voqea sifatida emas, balki inson taqdiri, ruhiy iztirob, xotira va yo'qotishlar tizimi sifatida talqin etilishi yoritiladi. Tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, koreys urush adabiyotida xotira shaxsiy kechinma bilan milliy tarixni bog'lovchi vosita sifatida namoyon bo'ladi, fojea esa insoniy qadriyatlarning buzilishi, oilaviy rishtalarning uzilishi va jamiyatning ruhiy parokandaligi orqali ifodalanadi.*

Kalit so'zlar: *koreys urush adabiyoti, Koreys urushi, xotira, fojea, bo'linish, milliy jarohat, Hwang Sun-won, Pak Wan-seo, Choe In-hun, tarixiy xotira.*

Kirish

Koreys adabiyotida urush mavzusi XX asrning eng og'riqli va chuqur iz qoldirgan mavzularidan biridir. Koreys urushi koreys xalqining tarixiy xotirasida nafaqat harbiy to'qnashuv, balki millatning ikkiga bo'linishi, oilalarning ajralishi, millionlab insonlarning ruhiy va jismoniy azoblari bilan bog'liq fojeali davr sifatida saqlanib qolgan. Shu sababli urushdan keyingi koreys adabiyotida xotira, yo'qotish, aybdorlik, sog'inch, begonalashuv va ruhiy jarohat motivlari yetakchi o'rin egallaydi.

Urush adabiyoti faqat jang manzaralarini tasvirlash bilan cheklanmaydi. U urushning inson ruhiyatiga, oila tuzilishiga, jamiyat axloqiga va milliy ongga ko'rsatgan ta'sirini ochib beradi. Koreys yozuvchilari urush mavzusiga murojaat qilar ekan, ko'pincha oddiy inson taqdiri orqali katta tarixiy fojeani ko'rsatishga harakat qiladilar. Bunda xotira asosiy badiiy vositaga aylanadi. Chunki urush tugaganidan keyin ham uning izlari inson ongida, oilaviy hikoyalarda, jamiyatning ichki parokandaligida va milliy bo'linish tajribasida yashashda davom etadi.

Mazkur maqolaning maqsadi koreys urush adabiyotida xotira va fojea talqinini tahlil qilish, urushning shaxsiy va milliy xotirada qanday aks etganini ko'rsatish hamda koreys adabiyotida urush mavzusining badiiy-estetik ahamiyatini yoritishdan iborat.

Koreys urush adabiyotining shakllanish omillari

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

Koreys urushi koreys jamiyatida chuqur siyosiy, ijtimoiy va ruhiy iz qoldirdi. Urush natijasida mamlakat ikki qismga bo'ldi, oilalar ajraldi, minglab insonlar qochqinlik, yetimlik va yo'qotish azobini boshdan kechirdi. Bu tarixiy voqea yozuvchilar uchun muhim badiiy materialga aylandi. Urushdan keyingi koreys adabiyotida insonning ruhiy iztirobi, urushdan qaytgan kishining jamiyatga moslasha olmasligi, urush yillarida yo'qolgan yaqinlar xotirasi va bo'lingan vatan fojeasi keng yoritildi.

Koreys urush adabiyotining muhim xususiyati shundaki, unda voqea ko'pincha katta siyosiy nutq orqali emas, oddiy inson hayoti orqali tasvirlanadi. Bola, ona, askar, qochqin, beva ayol, yetim, urushdan qaytgan kishi yoki oilasidan ayrilgan inson obrazlari orqali milliy fojea shaxsiy kechinmaga aylantiriladi. Shu sababli koreys urush adabiyotida tarix va shaxs, millat va individ, xotira va og'riq bir-biri bilan chambarchas bog'langan.

Xotira motivining badiiy vazifasi

Koreys urush adabiyotida xotira faqat o'tmishni eslash emas, balki hozirgi hayotni tushunish vositasidir. Qahramonlar ko'pincha urush paytida ko'rgan voqealarini unutishga harakat qiladilar, biroq bu xotiralar ularning ruhiyatida yashashda davom etadi. Urush xotirasi insonning kundalik hayotiga, oilaviy munosabatlariga va jamiyatga bo'lgan ishonchiga ta'sir qiladi.

Xotira urush adabiyotida uch xil shaklda namoyon bo'ladi. Birinchisi shaxsiy xotiradir. Bunda qahramon o'z boshidan kechirgan yo'qotish, qo'rquv yoki ayrilishni eslaydi. Ikkinchisi oilaviy xotiradir. Bunda urush bir oila tarixining ajralmas qismiga aylanadi. Uchinchisi milliy xotiradir. Bunda urush butun xalqning umumiy jarohati sifatida talqin qilinadi.

Masalan, urush tufayli ajralgan oila obrazlari koreys adabiyotida tez-tez uchraydi. Bunday asarlarda xotira qahramon uchun og'riqli, lekin zarur ruhiy tajriba sifatida tasvirlanadi. Chunki o'tmishni eslash orqali qahramon o'z kimligini, yo'qotilgan yaqinlarini va milliy fojeaning ma'nosini anglashga harakat qiladi.

Fojea talqini va inson taqdiri

Koreys urush adabiyotida fojea ko'pincha inson taqdiri orqali ochiladi. Urushning fojeaviyligi faqat o'lim yoki vayronagarchilikda emas, balki insoniy rishtalarning uzilishida, axloqiy tanlovlarning murakkablashuvida va insonning ichki dunyosi parchalanganida ko'rinadi. Urush sharoitida odamlar ko'pincha tirik qolish, yaqinlarini himoya qilish, vatanini tanlash yoki mafkuraviy bosim ostida qaror qabul qilishga majbur bo'ladilar.

Koreys adabiyotida urush fojeasi ko'pincha bo'linish motivi orqali ifodalanadi. Shimol va Janubning ajralishi faqat geografik bo'linish emas, balki oilaviy, ruhiy va madaniy parokandalik sifatida tasvirlanadi. Bir oila a'zolarining turli tomonda qolib ketishi, aka-ukaning qarama-qarshi taraflarda bo'lishi yoki qahramonning o'z tug'ilgan joyiga qayta olmasligi fojeaning chuqur insoniy mohiyatini ochib beradi.

Bu jihatdan koreys urush adabiyotida fojea milliy darajadagi tarixiy voqea bilan shaxsiy ruhiy iztirobning qo'shilishi orqali yaratiladi. O'quvchi urushni statistik raqamlar yoki

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

siyosiy tushunchalar orqali emas, balki inson ko‘z yoshlari, sog‘inchi va sukuti orqali his qiladi.

Hwang Sun-won ijodida urush va ruhiy jarohat

Hwang Sun-won koreys adabiyotida urush va uning inson ruhiyatiga ta‘sirini yoritgan muhim yozuvchilardan biridir. Uning asarlarida urush ko‘pincha bevosita jang tasviri orqali emas, balki odamlarning ichki dunyosi, qo‘rquvi, yolg‘izligi va ruhiy iztirobi orqali beriladi. Yozuvchi urushdan keyingi insonni ichki jarohati bilan birga tasvirlaydi.

“Trees on a Slope” romanida urushning yosh avlod ruhiyatiga ta‘siri, harbiy tajriba va tinch hayotga qaytishdagi qiyinchiliklar aks ettiriladi. Asardagi qahramonlar urushdan jismonan qaytgan bo‘lsalar-da, ruhiy jihatdan haligacha jang maydonidan chiqib keta olmaydilar. Bu holat koreys urush adabiyotida tez-tez uchraydigan “ichki jarohat” motivini ifodalaydi.

Hwang Sun-won ijodida urush xotirasi insonning kelajak bilan munosabatini ham murakkablashtiradi. Qahramonlar normal hayotga qaytishga intiladilar, biroq urush tajribasi ularning ongida og‘ir xotira sifatida saqlanadi. Shu jihatdan yozuvchi urushni tugagan voqea emas, balki inson ichida davom etuvchi ruhiy jarayon sifatida talqin qiladi.

Pak Wan-seo ijodida xotira va ayol nigohi

Pak Wan-seo koreys urush adabiyotida ayol nigohi, oilaviy xotira va shaxsiy fojea talqini bilan alohida o‘rin tutadi. Uning asarlarida urush ko‘pincha oddiy oila hayoti, ayol kechinmalari, yetimlik, ochlik, qo‘rquv va yaqinlarini yo‘qotish orqali tasvirlanadi. Yozuvchi urushning siyosiy tomonidan ko‘ra, uning insoniy va ruhiy oqibatlariga ko‘proq e‘tibor qaratadi.

Pak Wan-seo ijodida xotira autobiografik tusga ega. Urush uning qahramonlari hayotida shunchaki tarixiy fon emas, balki shaxsiy taqdirni belgilab bergan asosiy kuch sifatida namoyon bo‘ladi. Ayniqsa oila a‘zolarining ajralishi, urush paytidagi qo‘rquv va yo‘qotishlar ayol qahramonlar ongida chuqur iz qoldiradi.

Yozuvchining urushga oid asarlarida fojea ko‘pincha jimlik, ichki iztirob va xotiraning qayta jonlanishi orqali beriladi. Ayol qahramonlar urushni faqat tashqi vayronagarchilik sifatida emas, balki oilaning yemirilishi, bolalikning yo‘qolishi va insoniy ishonchning sinishi sifatida boshdan kechiradilar.

Choe In-hun ijodida bo‘linish va mafkuraviy fojea

Choe In-hun koreys adabiyotida bo‘linish va mafkuraviy ziddiyat muammosini chuqur talqin qilgan yozuvchilardan biridir. Uning “The Square” asari koreys bo‘linish adabiyotining muhim namunalaridan biri sifatida baholanadi. Asarda Shimol va Janub o‘rtasidagi mafkuraviy qarama-qarshilik, shaxsning erkinlik izlanishi va tarixiy tanlov oldidagi iztirobi yoritiladi.

Choe In-hun ijodida urush fojeasi faqat jismoniy vayronagarchilikda emas, balki inson ongining mafkuralar orasida parokanda bo‘lishida ko‘rinadi. Qahramon o‘ziga munosib makon, adolatli jamiyat va erkin hayot izlaydi, biroq hech bir tizim unga to‘liq ma‘naviy

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

panoh bera olmaydi. Bu holat koreys urush adabiyotida bo‘linish fojeasining falsafiy talqinini yuzaga chiqaradi.

“The Square”da xotira shaxsning siyosiy tizimlar bilan to‘qnashuvi orqali namoyon bo‘ladi. Qahramon o‘tmish tajribasi, urush va bo‘linish oqibatida o‘zini begona his qiladi. Shu jihatdan asar koreys urush adabiyotida ideologik fojea va shaxs erkinligi muammosini ochib beradi.

Koreys urush adabiyotida bolalik va yetimlik motivi

Urush adabiyotida bolalik va yetimlik motivi alohida ahamiyatga ega. Bola obrazi urushning eng aybsiz qurboni sifatida tasvirlanadi. Bolaning ko‘zlari orqali urush yanada dahshatli va adolatsiz ko‘rinadi, chunki bola siyosat yoki mafkurani anglamaydi, lekin uning oqibatlarini bevosita boshdan kechiradi.

Yetimlik motivi koreys urush adabiyotida oilaning yemirilishi va avlodlar davomiyligining uzilishi bilan bog‘liq. Urush ota-onadan ayrilgan bolalar, boshpanasiz qolgan oilalar va o‘z bolaligini yo‘qotgan qahramonlar obrazida fojeaviy tus oladi. Bunday tasvirlar orqali yozuvchilar urushning kelajak avlod ruhiyatiga ko‘rsatgan ta‘sirini ochib beradilar.

Bolalik xotirasi esa ko‘pincha urushdan keyingi hayotda qayta jonlanadi. Qahramon katta bo‘lganidan keyin ham urush paytidagi qo‘rquv, ochlik, qochqinlik yoki yaqinlarini yo‘qotish xotirasini unutolmaydi. Shu jihatdan koreys urush adabiyotida bolalik xotirasi milliy jarohatning eng nozik va ta‘sirchan shakllaridan biridir.

Xotira, han va milliy jarohat

Koreys madaniyatida han tushunchasi ichki armon, adolatsizlikdan tug‘ilgan iztirob, bosilgan g‘am va uzoq davom etuvchi ruhiy og‘riq bilan bog‘liq. Koreys urush adabiyotida han urush xotirasi va milliy jarohat bilan qo‘shilib ketadi. Oilasidan ayrilgan inson, tug‘ilgan joyiga qaytolmagan qahramon, urushda yaqinlarini yo‘qotgan ona yoki mafkuraviy ziddiyat qurboni bo‘lgan shaxs obrazlarida han hissi yaqqol seziladi.

Urush adabiyotida han faqat shaxsiy iztirob emas, balki millatning umumiy kechinmasi sifatida namoyon bo‘ladi. Koreys yarimorolining bo‘linishi, ajralgan oilalar va tugallanmagan sulh holati bu iztirobni tarixiy davomiylikka aylantiradi. Shu sababli koreys urush adabiyotida xotira ko‘pincha han bilan uyg‘unlashadi. Qahramon o‘tmishni unutolmaydi, chunki o‘tmish uning hayotida hali yakunlanmagan jarohat sifatida yashaydi.

Xulosa

Koreys urush adabiyotida xotira va fojea masalasi koreys xalqining XX asrdagi eng og‘ir tarixiy tajribasi bilan bog‘liq holda shakllangan. Urush adabiyotida xotira shaxsiy kechinma, oilaviy tarix va milliy xotirani birlashtiruvchi badiiy vosita sifatida namoyon bo‘ladi. Fojea esa jang maydonidagi o‘lim bilan cheklanmay, inson ruhiyatining parokandaligi, oilaviy rishtalarning uzilishi, bolalikning yo‘qolishi, mafkuraviy bo‘linish va vatan sog‘inchi orqali ifodalanadi.

Hwang Sun-won ijodida urushning ruhiy jarohati va tinch hayotga qaytishdagi qiyinchiliklar, Pak Wan-seo asarlarida ayol nigohi, oilaviy xotira va shaxsiy yo‘qotishlar,

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

Choe In-hun ijodida esa bo‘linish va mafkuraviy fojea chuqur talqin qilinadi. Bu adiblar urushni faqat tarixiy hodisa sifatida emas, balki inson ongida davom etuvchi og‘riqli xotira sifatida tasvirlaydilar.

Xulosa qilib aytganda, koreys urush adabiyoti xotira va fojea orqali milliy tarixning eng og‘riqli sahifalarini badiiy anglashga xizmat qiladi. Bu adabiyot insoniy qadriyatlar, tinchlik, oila, vatan va tarixiy xotira haqida chuqur mulohaza yuritishga undaydi. Shu sababli koreys urush adabiyotini o‘rganish koreys adabiyotshunosligi, madaniyatshunoslik va qiyosiy adabiyotshunoslik uchun muhim ilmiy ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Hwang Sun-won. Trees on a Slope. University of Hawai‘i Press, 2005.
2. Pak Wan-seo. Who Ate Up All the Shinga? Columbia University Press, 2009.
3. Choe In-hun. The Square. Dalkey Archive Press, 2014.
4. Lee Peter H. A History of Korean Literature. Cambridge: Cambridge University Press, 2003.
5. 조동일. 한국문학통사. 서울: 지식산업사, 2005.

